

Růžena Kozumplíková

(* 1932)

... pletení z orobince
... reed mace weaving

Růžena Kozumplíková pochází z Blatnice pod Svatým Antonínkem, což je obec v minulosti zpracováním orobince natolik proslulá, že se jejím obyvatelům říkalo rohožkáře. Výroba rohoží a nákupních kabel přinášela rodinám drobných zemědělců vítaný přívýdělek, takže se jí ještě na počátku 20. století věnovalo několik stovek osob. Patřil k nim i pradědeček Růženy Kozumplíkové a po něm i její babička a matka, obě později zaměstnané v ÚLUV, kde získaly titul Mistr lidové umělecké výroby. Od nich se pletení rohoží a tašek naučila i zmíněná výrobkyně, takže vedle svého povolání kadeřnice si přívydělávala jako domácí pletařka. Již od dětství se pohybovala v prostředí domácí dílny, kde plnila různé práce odpovídající jejímu věku. Nejprve chodila s babičkou po domech nabízet hotové výrobky, později se účastnila sklízně orobince, která probíhala na rybnících v okolí Valtic. Pomáhala s jeho uskladněním, tříděním, čištěním a štípáním, což jsou nezbytné procedury předcházející vlastnímu pletení. Ze širokolistého orobince se následně pletly rohože, zavěšené na stěně vedle postele či stolu, z úzkolistého pak široká škála jemnějších výrobků. Především to byly nákupní kabely, dále pak různé prostírky, misky, dózy a krabičky. Specifickým způsobem práce bylo pletení dlouhých šňůr, sešíváných na formě do válcových sotůrků, v nichž muži nosili láhev vína. V současné době jsou Růžena Kozumplíková a její rodina poslední, kdo v Blatnici toto řemeslo ovládají a dokážou připravit veškerý materiál a zhotovit celou řadu pletařských výrobků.

Růžena Kozumplíková comes from the village of Blatnice pod Svatým Antonínkem, which was so famous for processing the reed mace that its inhabitants were called mat-makers. The production of mats and shopping bags ensured an alternative source of income for the families of small farmers, that is why several hundreds of persons devoted themselves to this handicraft at the outset of the 20th century. One of them was Růžena Kozumplíková's great-grandfather as well as her grandmother and mother who were employed at the Centre for Folk Art Production and awarded the title Master of Folk Art Manufacture. The above-mentioned producer learned mat and bag weaving from them, so besides her main job as a hairdresser, she earned a little extra as home weaver. Since her childhood, she visited the home workshop and did some works corresponding to her age. First, she went with her grandmother from door to door

offering the finished products for sale, later on she took part in reed mace harvests that took place in ponds around the town of Valtice. She helped to store, sort out, clean and split the reed mace stems. The broad-leaved reed mace was used for weaving the mats that used to hang on the wall beside the table or bed; from the narrow-leaved reed mace, the artisans made finer products, mainly shopping bags, different placemats, bowls, and boxes. Typical were long twisted cords shaped according to a wooden block and sewn together to conical bottle casings in which men carried bottles of wine. At present, Růžena Kozumplíková and her family are the last persons who master this craft in Blatnice, being able to prepare all the materials and to make a large series of reed-mace woven products.